

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/389/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3710210258
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3710210258.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľov 1/ Ing. Q. P., bytom L. X., T. XXX/X, 2/ T. P., bytom L. X., T. XXX/X, 3/ H. P., bytom L. X., T. XXX/X, 4/ Z. K., bytom L. X., U. XXX/XX, všetci právne zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. J. J., s.r.o. so sídlom L. X., P. XXX/X, proti odporcom 1/ H. X., bytom L. X., U. XX/XX-X, 2/ P. X., bytom L. X., O. XXX/X, obaja právne zastúpení JUDr. W. L., advokátom so sídlom L. X., S. XX/XX, o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nadobudnutého vydržaním a na jeho strpenie, o odvolaní navrhovateľov 1/,2/,3/,4/ proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 15. januára 2014, č.k. 8C/186/2010-216 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

Navrhovatelia 1/, 2/, 3/, 4/ sú **p o v i n n í** spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcom 1/, 2/ náhradu trov odvolacieho konania - trov právneho zastúpenia k rukám JUDr. W. L., advokáta, vo výške 69,91 eur, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľov, ktorým žiadali, aby súd určil, že nadobudli vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve prechodu pešo a povozom cez parc. W. č. XXXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 91m², zapísané na LV č. XXXX k.ú. V. T. v rozsahu zakreslenom na geometrickom pláne č. 8C 186/2010 vyhotovenom Ing. U. dňa 20.06.2011 a zároveň žiadali, aby bola odporcom uložená povinnosť strpieť vykonávanie tohto práva. Navrhovateľom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť odporkyni 1/ trovy konania 28,77 eur a odporcovi 2/ trovy konania vo výške 28,76 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej uložil navrhovateľom povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť odporcom 1/, 2/ trovy právneho zastúpenia 1.155,10 eur na účet JUDr. W. L. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že navrhovatelia X-X sú podielovými spoluvlastníkmi po 1/3 pozemku parc.č. KN C XXXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 567 m², na ktorom pozemku majú rodinný dom súp. č. XXX. Navrhovateľka 4/ je výlučnou vlastníčkou pozemku parc. č. KN C XXXX zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² ako aj rodinného domu č. XXX, ktorý stojí na predmetnom pozemku. Podľa tvrdení navrhovateľov k svojim nehnuteľnostiam prechádzali výlučne po parc. KNE č. XXXX vlastnícky patriacej odporcom, pričom predmetná prístupová cesta bola využívaná ešte ich právnymi predchodcami a to asi od roku 1950. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že navrhovatelia 1/, 2/, 3/ nadobudli spoluvlastnícke právo k KN C parc. č. XXXX a k rodinnému domu súp. č. XXX dedením až v roku XXXX a navrhovateľka 4/ nadobudla vlastnícke právo ku KN C parc. č. XXXX a k rodinnému domu súp. č. XXX darovaním až v roku 2009, preto oni samotní nemohli vydržať právo prechodu po parc. KN E č. XXXX podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko sa stali spoluvlastníkmi nehnuteľností až v roku 2008, resp. v roku 2009, preto nemohli byť

v roku 2009, kedy začali nezhody medzi účastníkmi o práve prechodu, oprávnenými držiteľmi tohto práva. Z tohto dôvodu súd preto vykonával ďalej dokazovanie ohľadom existencie, či neexistencie dohody o práve prechodu cez parcelu KN E č.XXXX medzi právnymi predchodcami navrhovateľov a odporcami, resp. ich právnymi predchodcami a dospel k záveru, že uzatvorenie takejto dohody, čo i len ústnej, v konaní preukázané nebolo. Je síce pravda, že odporca 3/, ako aj právny predchodca odporkyne 1/ nepopierali, že navrhovatelia využívali ako prechod k svojim nehnuteľnostiam a to k parc. KN C XXXX a XXXX ako aj k domom na ňom postavených, práve cestu KN E XXXX, pokiaľ ich požiadali, vždy ich odporcovia cez túto parcelu pustili, oficiálne však nikdy prechod cez túto parcelu nebol dohodnutý. Väčšina vypočutých svedkov v tomto konaní uvádzala, že na nehnuteľnosti navrhovateľov chodievali po parc. KN E XXXX, potvrdili, že táto parcela bola od hlavnej cesty oddelená plotom a bránou, že sa stávalo, že túto im niekto zo strany odporcov aj odomykal, ale ani jeden zo svedkov nepotvrdil existenciu dohody medzi právnymi predchodcami navrhovateľov a právnou predchodkyňou odporcov Q. P., ktorá sa stala polovičnou vlastníčkou tejto parcely už v roku 1940 na základe kúpnej zmluvy uzavretej s predávajúcim H. X. a výlučnou vlastníčkou sa stala po tom, čo druhú polovicu zdedila po H. X. v roku 1973 (č.l. 155 spisu), pričom vlastníčkou tejto spornej parcely bola až do roku 2002, čo znamená, že jedine s ňou mohli právni predchodcovia navrhovateľov po roku 1973 uzatvoriť dohodu o práve prechodu. Skutočnosť, že žiadna takáto dohoda uzatvorená nebola potvrdil aj právny predchodca navrhovateľov Y. P., ktorý vypovedal, že žiadna takáto dohoda nemusela byť uzatvorená, lebo boli rodina a že nebol spor o tom, že tadiaľ môžu chodiť. Nie je možné stotožňovať presvedčenie navrhovateľov, že oni ako aj ich právni predchodcovia mali dovolené po parc. KN E prechádzať, s právom prechodu, ktoré by bolo založené na konkrétnej skutočnosti, konkrétnom právnom úkone, a to či už ústnej alebo písomnej dohode, predmetom ktorej by boli konkrétne dojednania o zriadení práva prechodu, na základe čoho by navrhovatelia, resp. ich právni predchodcovia právo prechodu užívali v dobrej viere, že im toto právo patrí. Svedok G. G. síce vypovedal, že ešte právni predchodcovia právnych predchodcov navrhovateľov, t.j. Y. X. s manželkou, mali uzatvoriť s Q. P. dohodu, že kým budú žiť, môžu užívať prechod po parc. KN E 2095, čo by však naznačovalo, že by sa toto právo prechodu vzťahovalo len na osobu Y. X. s manželkou a nie aj na jeho právnych nástupcov, teda Y. a H. P., čo sú svokrovci navrhovateľky 1/, rodičia navrhovateľky 4/ a starí rodičia navrhovateľov 2/, 3/. Pokiaľ svedkovia vypovedali, že pri stavbe brány, ktorá oddeľovala pozemok navrhovateľov od parc. XXXX, Q. P. a ani jej syn Y. X. nemali proti tomu námietky a súhlasili s vybudovaním tejto železnej brány, tak uvedený súhlas nemôže byť považovaný za dohodu o zriadení vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu. Súd prvého stupňa na základe takto vykonaného dokazovania konštatoval, že navrhovatelia neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali jeden zo základných predpokladov pre vydržanie práva prechodu, a to existenciu konkrétneho právneho úkonu a jeho uzatvorenie, na základe ktorého by mohli byť ich právni predchodcovia dobromyseľní, že toto právo prechodu im patrí. Pokiaľ teda aj navrhovatelia a ich právni predchodcovia ako aj právni predchodcovia ich právnych predchodcov chodievali k svojim pozemkom po parc. č. XXXX bez toho, aby im to niekto z právnych predchodcov odporcov vytkol, a teda takýto ich prechod bol v podstate trpený bez protestu až do roku 2009, neznamená to, že na základe tohto sa mohli domnievať, že právo prechodu im patrí. Súd už preto nepovažoval ani za potrebné, aby ďalej dokazoval dobu, počas ktorej bol prechod právnymi predchodcami navrhovateľov využívaný, pretože na vydržanie práva prechodu musia byť kumulatívne splnené obe podmienky a to dobromyseľnosť a plynutie času, a pokiaľ jedna z týchto podmienok nie je preukázaná, preukázanie druhej by nespôsobil, že k vydržaniu došlo. Keďže navrhovatelia nepreukázali, že im vzniklo vydržaním právo prechodu pre absenciu dobromyseľnosti, ktorá by vyplývala z uzatvorenej dohody o zriadení predmetného vecného bremena, súd ich návrh v celom rozsahu zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 130, § 134 ods. 1,3, § 150o ods. 1, § 151n ods. 1,2 Obč. zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v prospech odporcov, ktorí mali v konaní plný úspech. Súd im priznal náhradu trov konania, ktoré im vznikli titulom právneho zastúpenia. Súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia vychádzajúc aj z ust. § 13 ods.2 vyhl. č. 655/2004 Z.z. za úkony pred prvostupňovým súdom za prevzatie zastúpenia 55,49 eur + režijný paušál 7,21 eur, za podanie vyjadrenia k návrhu 57,- eur + režijný paušál 7,41 eur, za účasť na ohliadke 07.04.2011 (trvala viac ako 2 hod.) 114,- eur + 7,41 eur, za účasť na pojednávaní dňa 21.09.2011 - 57 eur + 7,41 eur, za podanie odvolania proti rozsudku tamjšieho súdu dňa 28.11.2011 - 57 eur + 7,41 eur hotové výdavky, dňa 26.06.2013 (viac ako 2 hod.) 120,14 eur (2x 60,07 eur) + 7,81 eur (§ 13a ods.1 písm.d/ vyhl. 655/2004 Z.z.), za účasť na pojednávaní 18.09.2013 (viac ako 2 hod.) 120,14 eur + 7,81 eur (§ 13a ods.1 písm. d/ cit. vyhl.) , za ďalšiu poradu s klientom konanú dňa 17.09.2013, za účasť na pojednávaní 09.10.2013, ktoré bolo podľa právneho zástupcu odporcov odročené bez prejednávania veci, 1/4 úkonu t.j. 15,02 eur + 7,81 eur. Súd ďalej priznal náhradu za ďalšiu poradu s klientom za každú aj skončenú hodinu konanú dňa 14.01.2014, za účasť

na pojednávaní dňa 15.01.2014 ,kedy pojednávanie trvalo viac ako 2 hodiny, sumu 123,74 eur (§ 13a ods. 1 písm .d/ cit. vyhl.) Ďalšia porada s klientom konaná dňa 24.04.2013, ktorú súd uznal z dôvodu nariadeného pojednávania na krajskom súde a nutnosti konzultácie s odporcami sumu 40,05 eur + 7,81 eur , za účasť na pojednávaní pred krajským súdom dňa 25.04.2013 sumu 60,07 eur + 7,81 eur . Súd ďalej priznal hotové výdavky podľa ustanov. § 15 písm. a/, b/ a §17 ods. 1,2 cit. vyhl., a to za účasť na ohliadke v V. T. dňa 07.04.2011 súd priznal cestovné 10,18 eur , za účasť na pojednávaní pred krajským súdom cestovné vo výške 25,88 eur. Súd ďalej priznal náhradu za stratu času za účasť na ohliadke 7.4.2011 za 2 polhodiny á 12,35 eur spolu 24,70 eur , stratu času za účasť na pojednávaní pred krajským súdom dňa 25.04.2013 za 3 polhodiny á 13,01 eur spolu 39,03 eur. Vzhľadom k tomu, že právny zástupca odporcov bol v roku 2010 až do 31.12.2012 platcom DPH , súd mu priznal 19 % DPH z hodnoty úkonov a náhrad za rok 2010, t.j. zo sumy 62,70 eur 19% DPH vo výške 11,91 eur. Za úkony vykonávané v roku 2011 a za náhrady hotových výdavkov, t.j. zo sumy 349,52 eur, súd priznal 20% DPH vo výške 69,90 eur . Súd priznal celkom odmenu a náhradu právneho zástupcovi vo výške 1.155,10 eur. Trovy konania ďalej odporcom vznikli titulom spotrebovanej zálohy, ktorú právny predchodca odporkyne 1/ a odporca 2/ zložili každý vo výške 50,- eur a z nich bola spotrebovaná suma vo výške 28,77 eur zloženej právnym predchodcom odporkyne 1/ a vo výške 28,76 eur zloženej odporcom 2/. Z uvedeného dôvodu súd odporkyne 1/ priznal náhradu trov konania 28,77 eur a odporcovi 2/ 28,76 eur.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovatelia 1/- 4/, žiadali napadnutý rozsudok zmeniť a ich návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Namietali postup súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania, keď neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané vykonaným dôkazom a vyplynuli z ich výpovedí a z prednesov svedkov. Uviedli, že z výsluchu svedkov a z ohliadky na mieste samom bolo zistené, že parcela KNE XXXX je od hlavnej cesty zahradená bránou a vedie až k ich pozemkom k parcele KNC XXXX a XXXX, ktoré majú oplotené a jediný východ z týchto parciel je cez železnú bránu, ktorá je situovaná do pozemku W. XXXX. Na ich pozemky parcele č. XXXX a XXXX prechádzajú peši a autami cez parcelu XXXX cez dve brány, jedna je od cesty a druhá je do ich parciel. Brána medzi ich parcelami č. XXXX a XXXX a parcelou č. XXXX ako železná s betónovým podkladom bola vybudovaná už pred viac ako dvadsiatimi rokmi, ktoré skutočnosti potvrdili viacerí svedkovia v konaní. Je pravdou, že nemohli nadobudnúť osobitne právo prechodu vydržaním, keďže nehnuteľnosti nadobudli dedením až v roku 2008, resp. navrhovateľka 4/ až v roku 2009. Právo prechodu však vydržali už ich právni predchodcovia, a to v zmysle zák. č. 141/1950 Zb., ako aj podľa zák. č. 509/1991 Zb. a oni vstúpili do všetkých práv ich právnych predchodcov. Poukázali na to, že svedecké dôkazy o existencii práva prechodu pred rokom XXXX svedecky nie je možné zabezpečiť, pretože svedkovia sú zomretí, avšak doplneným dokazovaním po zrušení veci odvolacím súdom najmä výsluchom svedka T. L. bolo potvrdené, že ich právni predchodcovia nikdy nechodili po parcele XXXX. Takisto svedok Y. V. potvrdil, že ich právni predchodcovia na svoje pozemky chodili len cez spornú parcelu, nikdy nechodili po pozemku L.. Tento svedok potvrdil, že vlastníčka Q. P. povedala P. X., aby bránu nezamykal, aby tadiaľ chodili ako doposiaľ ich právni predchodcovia, a to W., Y. a T. X.. Tento svedok teda potvrdil vôľu Q. P., aby bolo rešpektované právo prechodu ich právnych predchodcov, ktorí vlastnili parcele KNC XXXX a XXXX, ako aj rodinné domy na týchto parceliach. Taktiež dohodu potvrdil svedok Mgr. J. J., keď mu P. X. ako právny predchodca odporcov povedal, že prístupová cesta je ich, ale už dávno ešte jeho babka a dedko sa dohodli na tom, že ju môžu užívať aj právni predchodcovia odporcov ako svoju prístupovú cestu. Ďalej uviedli, že uzavretie dohody o práve prechodu medzi ich právnymi predchodcami a Q. P. potvrdili aj ďalší svedkovia , a to H. P., Y. P., G. G., Y. K., Y. W.. Vyslovili názor, že z ich prednesov, ako aj z výsluchu svedkov preukázali existenciu dohody s vlastníčkou parcele XXXX Q. P. v čase, keď sa stavala železná brána pre vstup na parcelu W. XXXX z parcele XXXX, proti výstavbe tejto bránky nemala vlastníčka parcele Q. P. žiadne námietky a rešpektoval sa prístup len po parcele XXXX. B. takto vykonanému dokazovaniu súd prvého stupňa arbitrárnym rozhodnutím rozhodol, že nie sú splnené obe podmienky, a to dobromyseľnosť a plynutie času pre výkon práva prechodu. Mali za to, že v konaní bolo preukázané, že tu vzniklo vecné bremeno právo prechodu pešo a vozom medzi panujúcimi pozemkami parcelou XXXX a XXXX a služobným pozemkom parcelou W. XXXX k.ú. V. T. a že tu nevznikla služobnosť osobná. Ak by sa malo jednať o vecné bremeno ako osobnostné právo, muselo by sa jednať o konštitutívny rozsudok. Oni sa však domáhajú, že sa tu jedná o právo in rem a nie in personam a došlo k prevodu práva vlastníctva k panujúcim pozemkom na právnych nástupcov, ktorí vstúpili do všetkých práv právnych predchodcov. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že už ich právni predchodcovia na základe konkrétnych okolností, ktoré potvrdili vypočutí svedkovia, a najmä výstavba železnej bránky medzi parcelou XXXX a XXXX potvrdzujú to, že sa dá usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa práva prechodu, ktorými boli vlastníci parcele XXXX a XXXX po celú vydržačiu dobu, či už podľa zák. č. XXX/XXXX Zb., alebo zákona č.

509/1991 Zb. odôvodňujú záver, že tu vydržacie právo vzniklo zo zákona počas pokojného a nerušeného výkonu po dobu desať rokov, keďže so zreteľom na všetky okolnosti boli vlastníci parcely XXXX a XXXX dobromyseľní, že im právo prechodu po parcele XXXX patrí. Vydržanie už nastalo za života Q. P., keď od postavenia železnej brány ich právnymi predchodcami súhlasila, aby sa táto brána medzi parcelou XXXX a XXXX vybudovala a aby sa realizoval po dobu viac ako desať rokov prístup peši a motorovými vozidlami ich právnymi predchodcov. Uplatnili si náhradu trov konania.

Odporcovia 1/, 2/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov navrhli napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedli, že navrhovatelia neunesli dôkazné bremeno ohľadne zákonných podmienok vydržania stanovených v § 134 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľmi produkované dôkazy v priebehu konania, spočívajúce v množstve vypočítaných svedkov nijak nepreukázali, že navrhovatelia, resp. ich právni predchodcovia, na ktorých dobu držby sa v konaní odvolávali, právo prechodu držali dobromyseľne. Trvali na tom, že ich pozemok parcela č. XXXX nikdy neslúžil ako verejná prístupová cesta pre vlastníkov pozemkov W. XXXX a XXXX. Odporcovia dostali súhlas k prechodu len v období, keď vykonávali stavebné úpravy na svojich nehnuteľnostiach, a to v rokoch 2002 - 2003. Toto využívanie alebo prechod cez pozemok bol uskutočňovaný len ojedinele sporadicky nie pravidelne na výkon príslušných stavebných prác, to však neznamená, že tento pozemok slúžil ako verejná prístupová cesta a to niekoľko desaťročí. Po zrušení veci odvolacím súdom prvostupňový súd vykonal dokazovanie, a to výsluchom vlastníkov pozemku KNC XXXX - manželov L. U. L. k predmetu sporu vedomosť nemal, jeho manželka však jednoznačne potvrdila, že nič také, ako akási ústna dohoda, ktorú mala uzatvoriť pani Q. P. neexistovala. Vedomosť o ústnej dohode neuviedol ani svedok Jozef V., jeho výpoveď uvádza len akýsi pokyn pani Q. P. vyslovený pri osádzaní bráni, avšak táto veta započutá a vytrhnutá z kontextu sa rovnako dobre mohla vzťahovať len na rodinných príslušníkov odporcu, teda tých, ktorí v nehnuteľnostiach X. bývali, či ich navštevovali. Dokonca sám otec navrhovateľky svedok T. J. uviedol, že pokiaľ sa chceli dostať za účely prestavby svojich nehnuteľností na pozemok, odomykal im zamknutú bránu od hlavnej cesty P. X., čo svedčí o tom, že nejaký voľný prechod bol vylúčený. Poukázali na to, že právni predchodcovia navrhovateľov sa odvolávali na ústnu dohodu, ktorú mala uzavrieť Q. P. ešte s ich rodičmi, pričom ich tvrdenia sú z pohľadu dokazovania asi rovnakými tvrdeniami, ako tvrdenia priamych potomkov pani Vajdkovej, že žiadna takáto dohoda uzavretá nebola. Zdôraznili, že ani rodičia navrhovateľiek nemohli byť účastní akejkoľvek ústnej dohody s pani Q. P., keďže táto odišla do penziónu v roku XXXX a H. P. nehnuteľnosť nadobudla až v spomínanom roku. Konanie navrhovateľov a ich právnymi predchodcov - teda prechod cez pozemok W. XXXX bolo uskutočňované svojvoľne. Nepopierali, že v dávnejšej dobe boli vzťahy dobré, rodiny si vzájomne pomáhali, avšak ani to neodôvodňuje a nepreukazuje jasný a výlučný súhlas, či už aj ústny Q. P. o tom, aby celoživotne a na večné veky mohli chodiť cez jej pozemok na svoje pozemky. So zreteľom na všetky okolnosti a nielen na subjektívny pocit navrhovateľov a ich právnymi predchodcov nemohol byť preto záver súdu iný, ako ten, že kategória dobromyseľnosti tu chýba. Poukázali na to, že navrhovatelia opakovane dávali predvolať k výsluchu tie isté osoby, konkrétne Y. P. bol vypočítaný na ohliadke na mieste samom a taktiež na pojednávaní dňa 26.06.2013, H. P. bola vypočítaná dňa 07.04.2011 na ohliadke a taktiež na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX. Ďalšou okolnosťou, ktorá spochybňuje výpovede svedkov navrhovateľov je i fakt, že svedok Ján W. mal na ruke poznamenané meno Q. P., pričom dá sa dôvodne predpokladať, že keď si tento svedok ani len nepamätá na meno ich právnej predchodkyne, ktorá ako jediná mohla dať akýkoľvek súhlas s prechodom, jeho výpoveď je nedôveryhodná. Mali za to, že navrhovatelia nepreukázali ani po doplnení dokazovania ich dobromyseľnú držbu, preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď návrh v celom rozsahu zamietol. Uplatnili si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 69,91 eur za jeden úkon právnej pomoci - vyjadrenie k odvolaniu.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa založil svoje zamietajúce rozhodnutie na tom právnom názore, že navrhovatelia neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali jeden zo základných predpokladov pre vydržanie práva prechodu, a to existenciu konkrétneho právneho úkonu a jeho uzatvorenie, na základe ktorého by mohli byť ich právni predchodcovia dobromyseľní, že toto právo prechodu im patrí. Pokiaľ aj navrhovatelia a ich právni predchodcovia chodievali k svojim pozemkom po parcele W. č. XXXX bez toho, aby im to niekto z právnymi predchodcov odporcov vytkol a teda takýto ich prechod bol trpený bez protestu až do roku 2009, neznamená to, že na základe tohto sa mohli domnievať, že právo prechodu im patrí.

Súd prvého stupňa poukázal na to, že ani jeden z vypočutých svedkov nepotvrdil existenciu dohody medzi právnymi predchodcami navrhovateľov a právnou predchodkyňou odporcov Q. P., s ktorou jedine mohli právní predchodcovia navrhovateľov po roku XXXX uzatvoriť dohodu o práve prechodu. W., že nie je možné stotožňovať presvedčenie navrhovateľov, že oni, ako aj ich právní predchodcovia mali dovolené po parcele W. XXXX prechádzať, s právom prechodu, ktoré by bolo založené na konkrétnej skutočnosti, konkrétnom právnom úkonu, a to či už ústnej alebo písomnej dohode, predmetom ktorej by bolo konkrétne dojednanie o zriadení práva prechodu, na základe čoho by navrhovatelia, resp. ich právní predchodcovia právo prechodu užívali v dobrej viere, že im toto právo patrí. Keďže navrhovatelia nepreukázali, že im vzniklo vydržaním právo prechodu pre absenciu dobromyseľnosti, ktorá by vyplývala z uzatvorenej dohody o zriadení predmetného vecného bremena, neboli splnené zákonné podmienky vydržania stanovené v § 134 Obč. zákonníka a preto ich návrh v celom rozsahu zamietol. Odvolací súd tento právny záver súdu prvého stupňa považuje za správny. Osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku, na ktoré poukazuje v celom rozsahu v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam navrhovateľov dodáva nasledovné:

Predpokladom vydržania práva, zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa Občianskeho zákonníka v platnom znení je výkon práva, zodpovedajúceho vecnému bremenu po stanovenú vydržaciú dobu, a to v objektívne existujúcej dobrej viere. Nestačí akékoľvek správanie sa, ktoré by obsahom mohlo zodpovedať vecnému bremenu, ale vydržiteľ musí byť oprávneným držiteľom práva. Predpoklady vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sú totožné s predpokladmi nevyhnutnými pre vydržanie vlastníckeho práva. Ako je predpokladom dobrej viery u oprávneného držiteľa veci jeho presvedčenie, že mu vec patrí ako vlastníkovi, tak predpokladom dobrej viery u oprávneného držiteľa práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je presvedčenie, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu prináleží. Toto presvedčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami, ktoré ho k tomu oprávňujú. Oprávnený držiteľ práva zodpovedajúceho vecnému bremenu musí byť „so zreteľom ku všetkým okolnostiam“ v dobrej viere, že právo, ktoré k cudzej veci vykonáva mu patrí, lebo riadne vzniklo, alebo na neho riadne prešlo. Posúdenie, či držiteľ je v dobrej viere, alebo nie, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) daného účastníka a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej normálnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu takéto právo patrí. Pokiaľ právo k cudzej veci bolo vykonávané na základe súhlasu vlastníka, ktorý mohol svoj súhlas kedykoľvek odvolať, nemôže takýto súhlas založiť dobrú vieru držiteľa o vzniku a existencii práva, ktoré by malo povahu vecného bremena. Ide o tzv. výprosu, ktorá spočíva v tom, že vlastník dovoľí užívať svoju vec bez toho, aby užívateľovi k veci vzniklo nejaké právo. Súd prvého stupňa po zrušení veci odvolacím súdom, doplnil dokazovanie výsluchom účastníkov konania, výsluchom svedkov a z vykonaného dokazovania vyvodil záver, že navrhovatelia neunesli dôkazné bremeno, keď nepreukázali existenciu konkrétneho právneho úkonu a jeho uzatvorenie, na základe ktorého by mohli byť ich právní predchodcovia dobromyseľní, že toto právo prechodu im patrí. Je nesporné, že navrhovatelia 1/, 2/, 3/ nadobudli spoluvlastnícke právo k W. parcele č. XXXX a k rodinnému domu súp. č. XXX dedením až v roku 2008 a navrhovateľka 4/ nadobudla vlastníckeho právo ku KNC parcele č. XXXX a k rodinnému domu súp. č. XXX darovaním až v roku XXXX, preto navrhovatelia sami nemohli vydržať právo prechodu po parcele KNE XXXX podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože v roku 2009 začali nezhody medzi účastníkmi o práve prechodu, preto navrhovatelia nemohli byť oprávnenými držiteľmi tohto práva. Súd prvého stupňa preto správne vykonával dokazovanie, či právo prechodu vydržali už právní predchodcovia navrhovateľov a či samotní navrhovatelia sa stali subjektami tohto práva v dôsledku sukcesie do vlastníckeho práva k panujúcim pozemkom. Za účelom preukázania existencie uzavretej dohody o práve prechodu cez parcelu KNE XXXX medzi právnymi predchodcami navrhovateľov a právnymi predchodcami odporcov súd prvého stupňa vykonal rozsiahle dokazovanie výsluchom svedkov. Svedkovia navrhnutí zo strany odporcov v konaní tvrdili, že právní predchodcovia navrhovateľov chodili k svojim nehnuteľnostiam po parcele č. XXXX, ktorá rovnako ako parcela č. XXXX patrila pôvodne právnej predchodkyňi odporcov Q. P.. Ďalej uvádzali, že právní predchodcovia navrhovateľov chodili k svojim nehnuteľnostiam aj hornou cestou, t.j. cestou, ktorá vedie ponad domy navrhovateľov, ktorá však v súčasnosti je zarastená a nedá sa po nej prejsť autom. Týmto tvrdeniam svedkov by zodpovedalo aj potvrdenie Obecného úradu V. T. zo dňa 05.01.2011, z ktorého vyplýva, že pozemky KNE XXXX a KNE XXXX/X v k.ú. V. T., časť G. (nachádzajúce sa nad pozemkami navrhovateľov), slúžili v minulosti ako miestne komunikácie a boli užívané pre konské povozy a prístup pešo k príľahlým pozemkom. Väčšina svedkov navrhnutých navrhovateľmi v konaní tvrdila, že na svoje nehnuteľnosti právní predchodcovia navrhovateľov chodili

výlučne po parcele KNE XXXX patriacej právnej predchodkyni odporcov, uvádzali, že po tejto parcele chodili so súhlasom jej pôvodnej vlastníčky Evy P., s ktorou boli v príbuzenskom vzťahu. Odvolací súd na základe skutkových zistení vyplývajúcich z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa dospel k záveru, že právní predchodcovia navrhovateľov vykonávali prechod cez parcelu KNE XXXX na základe súhlasu jej pôvodnej vlastníčky Q. P., ktorá mohla svoj súhlas kedykoľvek odvolať, preto takýto súhlas nemohol založiť dobrú vieru právnych predchodcov navrhovateľov o vzniku a existencii práva, ktoré by mohlo mať povahu vecného bremena. N. o tzv. výprosu, ktorá spočíva v tom, že vlastníč dovoľí užívať svoju vec, bez toho, aby užívateľovi vzniklo nejaké právo k veci. V konaní nebola preukázaná existencia dohody medzi právnymi predchodcami navrhovateľov a právnou predchodkyňou odporcov Q. P., resp. ešte medzi ich právnymi predchodcami o zriadení vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu, na základe ktorej by mohli byť právní predchodcovia navrhovateľov dobromyseľní, že toto právo prechodu im patrí. Za takto zisteného skutkového stavu aj odvolací súd zdieľa právny názor súdu prvého stupňa, že navrhovatelia neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali jeden zo základných predpokladov pre vydržanie práva prechodu, a to existenciu konkrétneho právneho úkonu a jeho uzatvorenie, na základe ktorého by mohli byť ich právní predchodcovia dobromyseľní, že toto právo prechodu im patrí. So zreteľom na všetky okolnosti danej veci a vzhľadom k tomu, že navrhovatelia nepreukázali, že im, resp. ich právnym predchodcom vzniklo vydržaním právo prechodu pre absenciu dobrej viery, ktorá by vyplývala z uzatvorenej dohody o zriadení vecného bremena, súd prvého stupňa postupoval správne, keď návrh navrhovateľov zamietol. Z týchto dôvodov boli odvolacie námietky navrhovateľov neopodstatnené.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 151 ods. 1, § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešným odporcom 1/, 2/ priznal náhradu trov odvolacieho konania. Trovy odvolacieho konania odporcov 1/, 2/ spočívajú v trovách právneho zastúpenia podľa § 11 ods. 1 písm. a), § 13a ods. 1 písm. c), § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z., o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení, a to za jeden úkon právnej služby - písomné vyjadrenie k odvolaniu á 61,87 eur (vychádzajúc z neurčitej hodnoty predmetu sporu), režijný paušál 8,04 eur, t.j. spolu 69,91 eur.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.